

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/45/2023
Identifikačné číslo spisu:	7516214855
Dátum vydania rozhodnutia:	19.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7516214855.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: B. U. (právny nástupca žalobcu M. K., nar. F., zomr. F.), nar. F., bytom I., zastúpeného: JUDr. Ladislav Mikloš, advokát, so sídlom Košice, Tyršovo nábrežie 1679/7, IČO: 31 309 909, proti žalovanej: B. J., nar. F., bytom I., zastúpenej: JUDr. Jana Bajžúiková, advokátka, so sídlom Michalovce, Štefánikova 8, IČO: 35 540 150, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 16C/795/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. februára 2023 sp. zn. 5Co/47/2022, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. februára 2023 sp. zn. 5Co/47/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 9. decembra 2021 č. k. 16C/795/2016-360 zamietol žalobu M. K. a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok súdu prvej inštancie bol žalobcovi doručený dňa 9. decembra 2021.

II.

2. Žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním zo dňa 22. 12. 2021 (v podaní nesprávne uvedený dátum 22. 02. 2021 - poznámka dovolacieho súdu), podaným na poštovú prepravu dňa 23. decembra 2021, v ktorom v krátkosti uviedol: „žalobca sa nestotožňuje s výrokmi tohto rozsudku a v niektorých častiach ho považuje za nepreskúmateľné, právne posúdenie vecí zo strany súdu vníma ako nesprávne, a preto proti tomuto rozsudku podáva odvolanie s týmto voči odsekom 18., 28., 31., 33., 34., 35., 39., 40., 44., 51. s tým, že dôvody odvolania doplníme do piatich dní.“

3. Žalobca doplnil odvolanie podaním zo dňa 28. decembra 2021, podaným na okresnom súde v ten istý deň, „o vecnú a právnu argumentáciu“.

4. V priebehu dovolacieho konania žalobca zomrel; uznesením zo dňa 10. júna 2022 č. k. 5Co/47/2022-

438 odvolací súd rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalobcu s jeho dedičom B. U..
III.

5. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením zo dňa 7. februára 2023 sp. zn. 5Co/47/2022 (ďalej aj „uznesenie odvolacieho súdu“) odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Poukázal na to, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, v danom prípade do 27. decembra 2021; súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 362 ods. 1, § 363, § 365 ods. 3 a § 373 ods. 1 CSP), pričom v zmysle kogentného ustanovenia § 373 ods. 1 CSP v prípade, keď v odvolaní chýbajú konkrétne odvolacie dôvody, je výslovne neprípustné, aby súd odvolateľa vyzýval na doplnenie odvolacích dôvodov ako chýbajúcej podstatnej náležitosti odvolania, hoci iné vady odvolania (napríklad absenciu označenia sporu, rozsahu odvolania, odvolacieho návrhu alebo podpisu odvolateľa) súd naďalej odstraňuje prostredníctvom výzvy na doplnenie. Odvolací súd posudzuje preto iba tie dôvody, ktoré odvolateľ uvedie sám, z vlastnej iniciatívy vo včas podanom odvolaní.

7. Odvolací súd mal za to, že odvolanie zo dňa 22. decembra 2021 neobsahuje odvolacie dôvody ako podstatnú náležitosť odvolania, keďže žalobca v ňom len veľmi všeobecne vymedzil dôvody, pre ktoré sa sporové strany môžu domáhať preskúmania rozhodnutia a postupu súdu prvej inštancie. Tieto bez ďalšieho nie sú postačujúcim vymedzením dôvodu, pre ktorý rozhodnutie súdu napáda odvolaním, pretože nie sú špecifikované konkrétnymi skutkovými okolnosťami daného prípadu. Na to, aby odvolací súd o odvolaní mohol vecne rozhodnúť, nestačí v odvolaní len formálne odkázať na zákonom uvedený dôvod odvolania, ale je potrebné, aby odvolateľ dôvod odvolania identifikoval, t. j. uviedol, v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu ustanoveného v zákone. Inými slovami z odvolania musí byť jednoznačne zistiteľný dôvod, prípadne viaceré dôvody, pre ktoré v danom prípade žalobca rozhodnutie súdu prvej inštancie, či jeho postup považuje za nesprávny.

8. Keďže doplnenie konkrétnych dôvodov odvolania advokát na súd podal až po uplynutí odvolacej lehoty, vzhľadom na procesnoprávnu úpravu v § 365 ods. 3 CSP odvolací súd nemohol prihliadať na odvolacie dôvody konkretizované až po uplynutí odvolacej lehoty v podaní zo dňa 28. decembra 2021. Tento záver je plne súladný aj s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, vyjadrenou napr. v jeho uznesení sp. zn. IV. ÚS 90/2019 zo dňa 5. novembra 2019.

IV.

9. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (ďalej aj „dovolateľ“). Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. Poukázal na to, že doplnením odvolania z 28. decembra 2021, podaným osobne do podateľne konajúceho súdu v rovnaký deň, žalobca nerozširoval okruh odvolacích dôvodov, neuvádzal nové odvolacie dôvody, ani nemenil rozsah odvolacích dôvodov, iba konkretizoval už všeobecne vymedzené odvolacie dôvody uvedené v odvolaní z 23. decembra 2021 a odstránil vady odvolania bez toho, aby ho súd na to vyzval. Preto posúdenie odvolacím súdom, že sa jedná o odvolanie nespĺňajúce náležitosti podľa ustanovenia § 363 CSP považoval dovolateľ za nesprávne.

10. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnila s postupom odvolacieho súdu a žiadala dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

V.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 CSP, skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné.

12. Pod porušením práva na spravodlivý súdny proces z hľadiska § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým súd zasiahol do ústavou, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv dovolateľa, v dôsledku čoho bolo dovolateľovi znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon priznáva. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť daná aj v prípade rozhodnutia súdu o odmietnutí odvolania, ak by pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

13. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi žalobcu doručený 9. decembra 2021. Dňa 23. decembra 2021 (teda v lehote na podanie odvolania plynúcej od 10. decembra 2021 do 27. decembra 2021 v zmysle § 121 ods. 4 CSP), odovzdal právny zástupca žalobcu na poštovú prepravu podanie označené ako odvolanie (súdu prvej inštancie bolo doručené 29. decembra 2021), v ktorom uviedol, že dôvody odvolania doplní do piatich dní. Dňa 28. decembra 2021 bolo prvoinštančnému súdu osobne doručené podanie, obsahujúce vecnú a právnu argumentáciu dovolateľa. Súd prvej inštancie predložil toto podanie odvolaciemu súdu 28. februára 2022. O odvolaní rozhodol odvolací súd dovolaním napadnutým uznesením.

14. Dovolací súd konštatuje, že v preskúmvanej veci došlo postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto vada spočíva v nesprávnom postupe, resp. rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie dovolateľa napriek tomu, že na takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky. Tým odvolací súd znemožnil dovolateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

15. Odvolací súd odôvodnil odmietnutie odvolania tým, že i keď dovolateľ doplnil odvolanie o chýbajúce odvolacie dôvody, nemohol na túto skutočnosť prihliadnuť, pretože v zmysle § 365 ods. 3 CSP dovolateľ tak mohol urobiť len do konca lehoty na podanie odvolania.

16. Podľa názoru dovolacieho súdu vo včas podanom odvolaní žalobca uviedol rozsah odvolania slovami, že sa nestotožňuje s výrokmi tohto rozsudku, t. j. napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, ako aj odvolacie dôvody, keď namietal, že v niektorých častiach ho považuje za nepreskúmateľné a právne posúdenie veci zo strany súdu vníma ako nesprávne. Z obsahu odvolania je zrejmé, že odvolanie bolo podané z dôvodov podľa § 356 písm. b) a h) CSP, avšak bez uvedenia argumentácie na ich odôvodnenie. Odvolanie bolo doplnené až po uplynutí odvolacej lehoty.

17. Otázkou tzv. blanketárneho odvolania sa vzhľadom na rôznu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu zaoberal veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 1VCdo/2/2003 zo dňa 8. novembra 2023 uviedol:

„Podľa § 362 ods. 1 CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 až 3 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie

prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 373 ods. 1 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

V danej veci zásadná otázka rozdielneho rozhodovania v jednotlivých senátoch najvyššieho súdu spočíva v tom, či je možné uviesť odvolacie dôvody proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie aj po uplynutí odvolacej lehoty na odvolanie s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 1 CSP v korelácii s ustanovením § 365 ods. 3 CSP, alebo nie.

Jedna časť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/175/2017, 6Cdo/119/2018, 6Cdo/38/2018, ale aj 9Cdo/204/2021) zastáva názor, že treba rozlišovať medzi doplnením odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 3 CSP a dopĺňaním odvolacích dôvodov o chýbajúce náležitosti podľa § 373 ods. 1 CSP. Kým zmena a doplnenie odvolacích dôvodov prichádza do úvahy len u odvolania spĺňajúceho túto náležitosť (teda u tzv. bezvadného odvolania) a len do uplynutia odvolacej lehoty, doplnenie odvolania o úplne chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním väd odvolania. Sice platí § 373 ods. 1 druhá veta CSP, že súd na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva, avšak to neznamená, že odvolateľ nemôže tento nedostatok odstrániť sám z vlastnej iniciatívy a to aj po uplynutí odvolacej lehoty. Zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva zákaz takto postupovať.

Druhá časť rozhodovacej praxe - rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/64/2019, 4Cdo/39/2021, 5Obdo/23/2018, ale aj 4Obdo/7/2023 má naopak za to, že § 365 ods. 3 a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, pretože sa týkajú tej istej situácie - dopĺňania odvolacích dôvodov. Súd nemôže vyzývať na doplnenie odvolacích dôvodov odvolania, v ktorom tieto dôvody chýbajú úplne. Zároveň platí, že odvolateľ môže dopĺňať odvolacie dôvody len do uplynutia odvolacej lehoty. Preto pokiaľ v odvolaní odvolacie dôvody úplne absentujú je možné ich doplniť len do uplynutia odvolacej lehoty. Ak sa totiž § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na situácie, keď odvolanie obsahuje aspoň jeden odvolací dôvod, rovnako sa musí vzťahovať aj na situáciu, kedy odvolanie neobsahuje žiadny odvolací dôvod.

Dovolatelia v dovolaní argumentovali ustanovením § 420 písm. f) CSP, že v dôsledku chybnjej aplikácie ustanovení § 363, § 365, § 373 a § 386 CSP došlo zo strany dovolacieho súdu k nesprávnemu procesnému postupu, keď odmietol zo strany žalobcov podané odvolanie z dôvodu, že sa jedná o tzv. blanketové odvolanie, ktoré nebolo doplnené o odvolacie dôvody v rámci lehoty na podanie odvolania, ale až po jej uplynutí, pričom tento procesný postup zároveň označili aj za rozporný s ustálenou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/175/2017 zo dňa 27. februára 2018 a aj uzneseniami sp. zn. 6Cdo/119/2018 a 7Cdo/95/2020).

Z obsahu súdneho spisu nepochybne vyplýva, že rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 11. júna 2021 pod č. k. 9C/9/2020-154 bol žalobcom doručený prostredníctvom ich právneho zástupcu dňa 21. júna 2021. Právny zástupca žalobcov posledný deň lehoty na odvolanie učinil odvolanie elektronicky dňa 6. júla 2021 s použitím formulára na elektronické podanie, kde v kolónke a v texte návrhu uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku zo dňa 11. júna 2021, že odôvodnenie návrhu odvolania je v prílohe, rovnako v prílohe je tiež návrh rozhodnutia súdu petiť dovolacieho návrhu, keď uvedené elektronické

podanie bez príloh podpísal zaručeným elektronickým podpisom advokáta. Súd prvej inštancie prípisom zo dňa 15. júla 2021 advokátovi žalobcov oznámil, že jeho podanie s názvom odvolanie, prílohy neobsahuje, pričom advokát po prevzatí tohto podania súdu dňa 16. júla 2021 učinil elektronicky podanie k existujúcej spisovej značke, prílohou ktorého podania s overeným elektronickým podpisom advokáta bola zároveň oskenovaná listina odvolania proti rozsudku s pečiatkou a podpisom advokáta, keď zároveň k tejto naskenovanej listine bola pripojená doložka zaručenej konverzie ako elektronickej podoby pôvodného dokumentu v listinnej forme v zmysle ustanovenia § 35 ods. 1 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z., datovaná 16. júla 2021. Odvolací súd mal potom za to, že elektronicky podané odvolanie žalobcu zo dňa 6. júla 2021 neobsahovalo až na podpis žiadne náležitosti vyžadované zákonom pre odvolanie, a že jeho druhé odvolanie realizované následne elektronicky 16. júla 2021 s náležitosťami odvolania v naskenovanej prílohe so zaručenou konverziou bolo učinené až po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty.

V posudzovanom prípade ide výslovne o odvolanie bez uvedenia konkrétneho odvolacieho dôvodu, tzv. blanketové odvolanie. Z ustanovenia § 373 ods. 1 CSP vyplýva, že sa týka procesnej situácie vadného odvolania, v ktorom absentuje niektorá zo zákonom vymedzených náležitostí, pričom súd je povinný vyzvať odvolateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí, avšak s jednou výnimkou spočívajúcou v tom, že súd nevyzýva na doplnenie chýbajúcich odvolacích dôvodov. Z druhej vety predmetného ustanovenia CSP „súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov“ by bolo možné, avšak iba na prvý pohľad, vyvodiť dva závery

a) záver, ku ktorému dospel vo svojom uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky zo dňa 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017, podľa ktorého hoci súd nevyzýva stranu sporu na doplnenie odvolacích dôvodov v prípade absencie v odvolaní, tieto dôvody môže strana konania kedykoľvek do odvolania doplniť (najneskôr však do rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní) alebo

b) záver, podľa ktorého súd na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva ani keď odvolanie neobsahuje žiadne odvolacie dôvody, pretože ich po uplynutí lehoty na podanie odvolania ani nie je možné doplniť.

Tu je potrebné dať do pozornosti, že strana sporu je sama zodpovedná za to, že v konaní bude účinne uplatňovať svoje procesné práva - a to aj v odvolacom konaní, pričom v opačnom prípade jej hrozí strata sporu. K zodpovednosti za uplatňovanie vlastných procesných práv patrí to, že strana sporu musí mať jasno ohľadom dôvodov svojej nespokojnosti s prvoinštančným rozhodnutím. Strana sporu ale zároveň musí rešpektovať to, že jej právo na konštatovanie svojej nespokojnosti s prvoinštančným rozhodnutím je časovo obmedzené, a to lehotou na podanie odvolania. Preto je Veľký senát názoru, že ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, keďže sa týkajú rovnakej procesnej situácie, a to dopĺňania dôvodov.

Ak teda platí, že súd nevyzýva odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov odvolania, v ktorom odvolacie dôvody absentujú, a zároveň odvolacie dôvody môže odvolateľ dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, je nutné dospieť k záveru, že odvolanie, v ktorom úplne absentujú akékoľvek odvolacie dôvody, je možné uviesť (doplniť) o tieto chýbajúce dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. V ustanovení § 373 ods. 1 CSP je vyslovne uvedený zákonný príkaz in fine, podľa ktorého platí, že v prípade absencie odvolacích dôvodov v odvolaní súd odvolateľa na ich doplnenie nevyzýva. Dôvody odvolania tak môže odvolateľ doplniť skutočne len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ohľadne uvedeného Veľký senát na podporu svojej argumentácie a výkladu poukazuje na znenie komentára k CSP (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1234 s.), podľa ktorého - Odstrániteľnými vadami sú obsahové vady odvolania v nadväznosti na § 363 CSP, ktorý vymedzuje náležitosti odvolania. (...) Vady odvolania, s výnimkou odvolacích dôvodov, môže odvolateľ odstrániť až do vydania uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. (...) Vzhľadom na princíp neúplnej apelácie a koncentráciu odvolacieho konania (§ 364, § 365 ods. 3 CSP) postupuje súd prvej inštancie podľa osobitných pravidiel vo vzťahu k odvolacím dôvodom, ktoré sú v zmysle § 363 CSP obligatórnou náležitosťou každého odvolania. Odvolacie dôvody zákon taxatívne vymedzuje v § 365 ods. 1 CSP, pričom sa vzťahujú aj na odvolanie, ktoré odvolateľ odôvodňuje podľa § 365 ods. 2 CSP. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie odvolateľa nikdy nevyzýva. To platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Samotné odvolacie dôvody môže pritom odvolateľ meniť a

dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ odvolanie po uplynutí odvolacej lehoty neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod a tento nemožno z obsahu odvolania vyvodiť, odvolací súd bez ďalšieho odvolanie odmietne podľa § 386 písm. d) CSP, keďže absencia relevantného odvolacieho dôvodu je vadou odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať. Na prípadné oneskorené doplnenie odvolacieho dôvodu pred rozhodnutím o odmietnutí odvolania nemôže odvolací súd prihliadnuť vzhľadom na znenie § 365 ods. 3 CSP (pozri aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/23/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti; viď rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019 o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej).

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že dané platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie v zmysle § 373 ods. 1 CSP odvolateľa nikdy nevyzýva. Ustanovenie § 365 ods. 3 CSP je teda podľa právnej doktríny nutné aplikovať aj na blanketové odvolania - teda odvolania vadné, bez vymedzených odvolacích dôvodov, ktoré je možné dopĺňať o chýbajúce odvolacie dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Poukazujúc na hore uvedenú argumentáciu podľa Veľkého senátu nemožno súhlasiť s argumentáciou dovolateľov opierajúcou sa o právny záver najvyššieho súdu vyjadreného v uznesení zo dňa 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017 (aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. júna 2019 sp. zn. 6Cdo/119/2018) spočívajúcu v tom, že časové obmedzenie upravené v § 365 ods. 3 CSP nie je možné aplikovať na situáciu odstraňovania väd odvolania spočívajúcich v úplnej absencii odvolacích dôvodov. Na vyvrátenie daného je potrebné poukázať aj na logický argument zakladajúci sa na výklade od menšieho k väčšiemu (argumentum a minori ad maius), na základe ktorého možno dospieť k záveru, že ak sa § 365 ods. 3 CSP vzťahuje na procesnú situáciu, kedy odvolanie obsahuje aspoň jeden odvolací dôvod (a inak je bezvadné), rovnako sa toto ustanovenie musí vzťahovať aj na procesnú situáciu, kedy odvolanie neobsahuje žiaden odvolací dôvod (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. mája 2021 sp. zn. 2Cdo/64/2019 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. augusta 2022 sp. zn. 4Cdo/39/2021). Ako už bolo uvedené, ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je nutné vykladať vo vzájomnej súvislosti a nie ich oddelovať, keďže sa týkajú rovnakej situácie dopĺňania odvolacích dôvodov. Najvyšší súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí (sp. zn. 6Cdo/175/2017) tento výslovný rozdiel nebral pri rozhodovaní do úvahy, pričom sa javí, že preniesol prax dopĺňania blanketových odvolaní po lehote na podanie odvolania, aplikovanú ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorá právna úprava však bola odlišná od úpravy v CSP.

Veľký senát zároveň zdôrazňuje, že v ustanovení § 365 CSP je premietnutá zákonná koncentrácia civilného procesu. To znamená, že určité procesné úkony sú koncentrované do určitej fázy konania. V tomto prípade je teda procesný úkon podania odvolania koncentrovaný do 15 dní, ktoré začínajú plynúť v deň nasledujúci po dni doručenia prvoinštančného rozhodnutia. Ohľadne tohto tiež poukazuje na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2019 sp. zn. III. ÚS 141/2019, ktorý uviedol, že umožnenie dopĺňania odvolacích dôvodov po uplynutí tejto zákonnej lehoty by bolo v rozpore s princípom hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, no najmä v rozpore s koncepciou odvolacieho konania, ktorá vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Zároveň je potrebné taktiež podotknúť, že žalobcom na predídenie rizika odmietnutia blanketového odvolania doplneného po zákonnej lehote o odvolacie dôvody nebránilo, aby využili inštitút upravený v CSP, a to návrh na odpustenie zmeškania lehoty v zmysle § 122 CSP. Toto ustanovenie pamäta na situácie (okrem prípadov, kde to právna úprava výslovne vylučuje - § 347 ods. 3, § 351 ods. 3 a § 405 CSP), v ktorých ak dodržaniu lehoty stranou sporu bráni ospravedlniteľný dôvod, CSP umožňuje strane sporu predísť procesne čistým a zákonom predvídaným spôsobom uvedeným v § 122 CSP tvrdosti následkov zmeškania procesnej lehoty, ak v konečnom dôsledku súd po posúdení ospravedlniteľnosti dôvodu zmeškania lehoty uznesením toto zmeškanie lehoty odpustí. Toto právo však žalobcovia nevyužili. Ak by odvolací súd pristúpil na výklad zákonných ustanovení CSP v zmysle prezentovaného zo strany žalobcov, uvedené by do budúcnosti vytvorilo priestor na bezdôvodné zneužívanie stranami sporu, čo by v prvom rade bolo v rozpore s princípmi CSP myslieť tým zákonnú koncentráciu civilného konania a jeho hospodárnosť, ale aj rovnosť zbraní a práv strán sporu. Vzhľadom na uvedené je aj neprípustné, aby si strana sporu sama určovala lehotu na vykonanie procesného úkonu. V tomto smere Veľký senát

dovolacieho súdu poukazuje na zákonné a súdom stanovené lehoty a v ich súvislosti zdôrazňuje princíp hospodárnosti a zákonnej koncentrácie civilného sporového konania, rovnosti strán sporu a právnej istoty (strany sporu si nemôžu sami určovať, každá i prípadne v inej dĺžke, lehotu na podanie odvolania alebo na doplnenie dôvodov tohto opravného prostriedku).

Veľkému senátu nedá tiež nepoukázať na právnu úpravu uvedenú v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) v tom zmysle, že ak by zákonodarca mienil inak ako je vyššie uvedené, výslovne by v právnej norme uviedol tak, ako to uviedol v § 62 ods. 2 CMP, že odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Staršia argumentácia z čias OSP, podľa ktorej pri doplnení dôvodov je len odstraňovaním väd odvolania, je v súčasnosti nepoužiteľná, pretože odvolateľovi, ktorý vo svojom odvolaní v lehote na jeho podanie neuplatnil žiaden odvolací dôvod, by dnes dávala potencionálne väčší priestor na zhojenie nedostatkov, ako tomu, kto sa riadne odvolal a chce do svojho odvolania len niečo doplniť. Vychádzajúc z celkovej novej koncepcie sporového procesu, ktorá zvýrazňuje požiadavky na procesnú diligenciu sporových strán a zvyšuje procesnú zodpovednosť sporovej strany za nedostatok jej aktivity (respektíve jej pasivity) je správny prísnejší postoj s tým, že už judikát R 20/2014, je považovaný v dôsledku rekodifikácie civilného procesného práva za prekonaný.

Žalobcovia svoje blanketové odvolanie doplnili až dňa 16. júla 2021, teda desať dní po uplynutí lehoty na podanie odvolania, resp. na jeho doplnenie, bez akéhokoľvek rozumne akceptovateľného a ospravedlniteľného dôvodu. Odvolací súd nemohol na takéto oneskorené doplnenie odvolania prihliadnuť vzhľadom na § 365 ods. 3 CSP v spojení s § 373 ods. 1 CSP. V tejto časti dovolacia argumentácia žalobcov vzhľadom na vyššie uvádzané dôvody Veľkého senátu nie je dôvodná. Z uvedených záverov vyplynula jedna rovina riešenia rozdielnej rozhodovacej praxe senátov najvyššieho súdu, z ktorej je možné zovšeobecniť nasledovnú právnu vetu uvedenú vo výroku pod II:

Odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania.

Veľký senát sa v ďalšom musel zaoberať posúdením veci zo širšieho hľadiska aj vzhľadom na právnu úpravu uvedenú v § 380 CSP, z ktorého vyplýva, že odvolací súd môže v zásade prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, ktoré boli vymedzené v odvolacej lehote. Súd však musí z úradnej povinnosti prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (pozri ustanovenie § 161 CSP). Z uvedeného preto následne plynie aj záver, z ktorého je možné zovšeobecniť právnu vetu v kontexte posudzovaného blanketového odvolania uvedenú vo výroku III:

Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Preto bude zo strany odvolacieho súdu vždy jeho povinnosťou v zmysle uvedeného zákonného imperatívu, zdublikovaného v ustanovení § 380 ods. 2 CSP aj v prípade tzv. blanketového odvolania skúmať procesné podmienky, tak ako to má toto ustanovenie na mysli.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd v predmetnej veci pri identifikácii tzv. blanketového odvolania takto nepostupoval, nepreskúmal z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), bolo potrebné uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP, pre nesprávny procesný postup, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočnila jej procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Ďalej bolo potrebné pre ďalší postup odvolacieho súdu uviesť, akým spôsobom má potom odvolací súd postupovať za situácie - t. j. pri identifikácii blanketového odvolania po uplynutí lehoty na odvolanie a v

zmysle vyššie uvedenej zákonnej povinnosti prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), po zistení, resp. preskúmaní odvolacím súdom, že tento nedostatok v procesných podmienkach nebol zistený. Nie je pritom možné aplikovať ustanovenie § 386 písm. d) CSP, podľa ktorého odvolací súd odvolanie odmietne, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať, vzhľadom na vyššie uvedenú povinnosť (teda povinnosť pokračovať) odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie.

Veľký senát k uvedenému udáva, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí. Podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie prichádza do úvahy, ak je vo výroku vecne správne. V danom prípade však nedochádza k vecnému prieskumu výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale procesných väd v zmysle § 380 ods. 2 CSP vzhľadom na existenciu tzv. blanketového odvolania. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, akým spôsobom má odvolací súd rozhodnúť v uvedenom prípade.

Veľký senát vyslovuje názor, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá účelu a zmyslu uvedeného ustanovenia § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných väd z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach.

Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a bola vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).“

18. V prejednávanej veci odvolací súd prieskum odvolania v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP), nevykonával. S poukazom na vyššie uvedený právny záver veľkého senátu, ktorý je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 CSP), preto dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.